

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Datatalouden sääntely liiketoiminnan mahdollistajana ja rajojen asettajana

ITS Finland kevätseminaari

10.4.2024

Sisältö

- ▶ Uutta EU:n datasääntelyä
- ▶ Sääntelyn mahdollisuudet ja velvoitteet
- ▶ Traficomien rooli datataloudessa

EU:ssa tavoitteena datan arvon reilu jakautuminen

- ▶ EU tähtää datatalouden johtavaksi edelläkävijäksi
  - ▶ EU:n datastrategia julkaistu v. 2020 sisältäen useita lainsäädäntöehdotuksia
  - ▶ Komission visiona yhtenäinen eurooppalainen data-avaruus (datan vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla)
- ▶ Digi- ja datasäätelyn tarkoituksena lisätä datan hyötykäyttöä ja luoda yhtenäisiä sääntöjä läpinäkyvyyteen ja avoimuuteen
- ▶ Orpon hallitusohjelman mukaan Suomi tähtää datatalouden kärkimaaksi
  - ▶ Suomella hyvät lähtökohdat datatalouden kasvulle

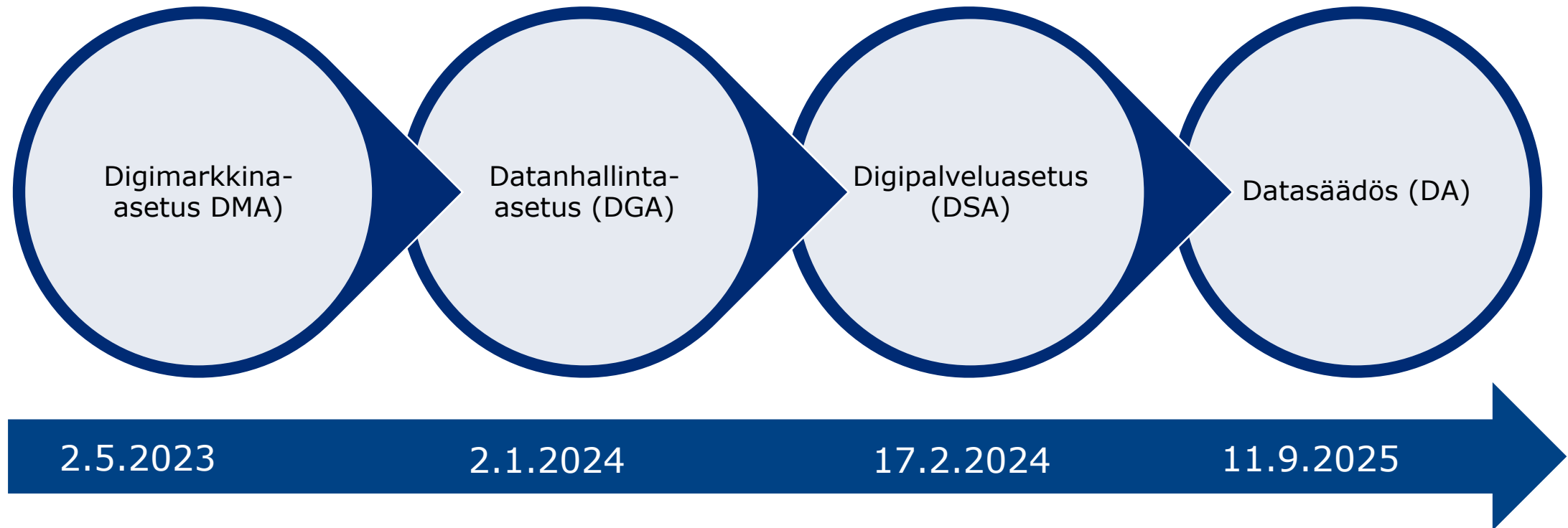
Alphabet
Google

Meta

amazon

EU:n keskeisimmät datasäädökset

Datasääntelyiden toimijat ja velvoitteet

	Sääntelyn kohde	Keskeiset velvoitteet
Datanhallinta-asetus	Julkinen sektori Datan välityspalvelut Data-altruismiorganisaatiot	Julkisen sektorin hallussa olevan suojatun datan luovuttamisen ehdot. Datan välittäminen puolueettomasti, luotettavasti ja avoimin ehdoin.
Digimarkkina-asetus	Verkon portinvartijayritykset (Esim. Google, Meta, Amazon, Microsoft)	Kieltoja ja velvoitteita reilumman kilpailun toteutumiseksi. Esim: yhteentoimivuus, palvelun käyttödatan luovutus yritysasiakkaalle, mainostustietojen luovutus, omien palveluiden suosimisen kieltö.
Digipalveluasetus	Verkon välityspalveluiden tarjoajat (Esim. alustat, hosting-palvelut)	Esim: Menettelyt laittoman sisällön ilmoitusten käsittelylle, ehtojen ja algoritmien läpinäkyvyys, verkkomarkkinapaikan myyjien tunnistaminen.
Datasäädös	Kytettyjen laitteiden valmistajat, käyttäjät ja palveluntarjoajat	Laitteiden käyttödatan luovutus käyttäjille ja kolmansille osapuolille. Datan käsittelypalveluiden vaihdon helpottaminen.

Datasääntelyiden rajoitteet ja mahdollisuudet

	Rajoitteet sääntelyn kohteille	Mahdollisuudet muille toimijoille
Datanhallinta-asetus	Kielto tehdä välitettävällä datalla liiketoimintaa.	Julkisen sektorin suojatun datan käyttö selkeämmillä ehdoilla. Datan saatavuus paranee – välillisesti.
Digimarkkina-asetus	Kilpailijoiden, asiakkaiden ja loppukäyttäjien epäreilun kohtelun rajoittaminen.	Datan saanti isoilta alustoilta helpottuu. Tasapuolisemmat mahdollisuudet tehdä liiketoimintaa rinnakkain alustalla ja sen ulkopuolella.
Digipalveluasetus	Käyttäjien ilmoitusten käsittely aiempaa säännellympää. Avoimuusvaatimuksia lisää.	Alustapalveluiden käyttäjällä mahdollisuus valvoa paremmin oikeuksiaan (esim. käytön rajoittamistilanteissa) Verkkokaupassa vähemmän huijatuksi tulemisen mahdollisuuksia.
Datasäädös	Tuotedatan käyttö yksinoikeudella vähenee. Sopimusvapaus datan käytöstä rajoittuu.	Laajemmat mahdollisuudet hyödyntää omassa käytössä olevien laitteiden dataa. Mahdollisuus luoda kilpailevia palveluita laitedataa hyödyntäen.

Miksi sääntely on myös mahdollisuus?

- ▶ Tasapuolinen sääntely EU:n sisäisten kilpailijoiden kesken
- ▶ Usein tiukemmat rajoitukset suurempia yrityksiä kohtaan, pienille yrityksille usein merkittäviä helpotuksia
- ▶ Sääntelyn noudattamisella myös positiivinen mainevaikutus
- ▶ Säänneltyjen palveluiden käyttäjillä lisää oikeuksia

Traficomin rooli datataloudessa

- ▶ Digitalisaation ja datatalouden edistäminen keskeinen osa LVM:n hallinnonalan konsernistrategiaa.
  - ▶ Tavoitteena edistää yritysten elinvoimaa ja tukea talouden kasvua
  - ▶ Kasvua ja kilpailukykyä digitalisaatiosta ja datataloudesta
- ▶ Traficom valvoo ja koordinoi useaa EU:n data-alan säädöstä
- ▶ Tieto- ja datapohjaisuus kasvavia painotuksia Traficomin tehtävissä
  - ▶ Esim. Datatalousverkosto, Liikenteen digitalisaatio, Tietopalvelut

Kiitos!

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto